

Deset godina okruglog stola o slobodnom pristupu informacijama : analiza zbornika i programa

Barbarić, Ana; Hebrang Grgić, Ivana; Horvat, Aleksandra

Source / Izvornik: **Slobodan pristup informacijama : 11. okrugli stol : zbornik radova, 2012, 73 - 97**

Conference paper / Rad u zborniku

Publication status / Verzija rada: **Published version / Objavljena verzija rada (izdavačev PDF)**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:131:022593>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-12-01**

Sveučilište u Zagrebu
Filozofski fakultet
University of Zagreb
Faculty of Humanities
and Social Sciences

Repository / Repozitorij:

[ODRAZ - open repository of the University of Zagreb
Faculty of Humanities and Social Sciences](#)

DESET GODINA OKRUGLOG STOLA O SLOBODNOM PRISTUPU INFORMACIJAMA ANALIZA ZBORNIKA I PROGRAMA

Ana Barbarić

Ivana Hebrang Grgić

Aleksandra Horvat

Odsjek za informacijske i komunikacijske znanosti

Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

abarbari@ffzg.hr

ihgrgic@ffzg.hr

ahorvat@ffzg.hr

Sažetak

U radu su predstavljeni rezultati bibliometrijskog istraživanja o obilježjima Okruglog stola o slobodnom pristupu informacijama, pokrenutog s ciljem da se na Međunarodni dan ljudskih prava doprinese jačanju svijesti o ulozi knjižnica u osiguravanju prava na informacije. Istraživanje je provedeno na temelju podataka iz zbornika objavljenih u razdoblju od 2002. do 2011. godine. Izrađena je bibliografija radova te kazalo autora i tema.

Ključne riječi: Okrugli stol o slobodnom pristupu informacijama, zbornik radova, bibliometrijska analiza, bibliografija, kazalo autora, kazalo tema

Kako i zašto je pokrenut Okrugli stol o slobodnom pristupu informacijama

Hrvatsko knjižničarsko društvo (HKD) ima već polustoljetnu tradiciju članstva u Međunarodnom savezu knjižničarskih društava i ustanova (*International Federation of Library Associations and Institutions*, IFLA), a pojedini su članovi Društva aktivno sudjelovali i u izradi međunarodnih IFLA-inih standarda i drugih dokumenata koje su tijekom vremena donosila radna tijela te svjetske knjižničarske organizacije. Utjecaj je bio uzajaman i važan i lako ga je slijediti čak i površnim uvidom u brojne priloge objavljujane u *Vjesniku bibliotekara Hrvatske* tijekom posljednjih šezdeset godina.

Devedesete godine prošloga stoljeća za IFLA-u su bile posebno značajne, jer se u relativno kratkom vremenu uspjela transformirati iz stručne udruge, prvenstveno zainteresirane za poboljšanje knjižničnih službi i usluga, u nevladinu udruhu koja nastoji inicirati promjene u društvu i u tako promijenjenom društvu utvrditi mjesto i zadaće knjižnica i knjižničara. IFLA-ina je preobrazba počela na Općoj konferenciji održanoj u Parizu 1989. godine, kad je skupština izrazila privrženost članku 19. *Opće deklaracije UN-a* o ljudskim pravima i počela razvijati koncept slobodnog pristupa informacijama kao osnovne knjižničarske zadaće, nastavila se na Općoj konferenciji u Istanbulu 1995. godine, usvajanjem rezolucije o važnosti slobodnog pristupa infor-

macijama i slobode izražavanja i osnivanjem *ad hoc* Radne skupine za slobodan pristup informacijama i slobodu izražavanja (*Committee on Access to Information and Freedom of Expression, CAIFE*), te konačno utvrdila na Općoj konferenciji u Kopenhagenu 1997. godine, donošenjem rezolucije o osnivanju stalnoga Odbora za slobodan pristup informacijama i slobodu izražavanja (*Committee on Freedom of Access to Information and Freedom of Expression, IFLA/FAIFE*) i osnivanjem ureda za FAIFE. Hrvatsko knjižničarsko društvo od početka je moglo pratiti tadašnja zbivanja u IFLA-i budući da je imalo svojega predstavnika u Radnoj skupini CAIFE i kasnije u Odboru FAIFE, pa je bilo prirodno i da slijedi IFLA-ino djelovanje i prilagodi svoj rad novim okolnostima.

Tadašnja uprava Hrvatskoga knjižničarskog društva bila je sklona prihvatiti promjene i novo viđenje uloge Društva, pa je na skupštini u Zadru 1998. godine osnovana Komisija za slobodan pristup informacijama i slobodu izražavanja, koja odonda neprekidno djeluje. Komisija je najprije pripremila materijale za tematski broj *Vjesnika bibliotekara Hrvatske*, objavljen 2000. i posvećen slobodnom pristupu informacijama i ulozi knjižničara i knjižničarskih društava u njegovu promicanju.

Ideja o organiziranju stručnog skupa o istoj temi uobličena je među članovima Komisije nakon duge rasprave. Naime, mišljenja su se članova o tome što bi i kako Komisija trebala raditi u početku veoma razlikovala. Dio ih je smatrao da Komisija treba identificirati pokušaje cenzure u knjižnicama i javno na njih ukazivati. Drugi su bili mišljenja da i to jest zadaća Komisije, ali da su prepreke slobodnom pristupu informacijama brojnije i često na prvi pogled skrivene te da ih treba otkriti, opisati i pokušati ponuditi moguća rješenja za njihovo otklanjanje. To je mišljenje prevladalo, pa je Komisija odlučila predložiti upravi Društva da prihvati organizaciju stručnog skupa na kojemu bi se govorilo upravo o preprekama slobodnom pristupu informacijama u našim knjižnicama. Skup je najprije bio zamišljen kao okrugli stol na kojemu bi nekoliko pozvanih sudionika iznijelo svoje viđenje uloge knjižnica u ostvarenju intelektualnih sloboda, a slušatelji bi se slobodno uključivali u raspravu. Kako se željelo pozvati i strane kolege, a nije bilo sredstava za prevođenje, odlučeno je da se okrugli stol ipak organizira kao niz izlaganja pozvanih predavača nakon kojih bi slijedila rasprava sudionika. Također je odlučeno da se skup održi na Međunarodni dan ljudskih prava, 10. prosinca.

Nakon što je prvi Okrugli stol o slobodnom pristupu informacijama, održan u Gradskoj knjižnici u Zagrebu 10. prosinca 2001., bio dobro prihvaćen među sudionicima, odlučeno je da se pretvori u godišnju manifestaciju. Okrugli je stol u proteklih jedanaest godina izborom tema, biranjem sudionika i objavom zbornika radova postao ustaljena manifestacija Društva. Zbornici se koriste i kao dopunska literatura na studiju bibliotekarstva te na stručnim knjižničarskim ispitima.

Dosad održani okrugli stolovi bili su posvećeni slobodnom pristupu informacijama u službi kulturnog razvitka, dostupnosti službenih informacija, informacijama, službama i uslugama za društveno isključene skupine korisnika, informacijama potrebnim akademskoj zajednici, ulozi knjižnica u cjeloživotnom učenju i cjeloživotnom učenju knjižničara, profesionalnoj etici i borbi protiv korupcije, vezi između knjižnica i autor-

skog prava, informacijama za mlade, knjižnici kao javnom prostoru i utjecaju ekonomske recesije na rad knjižnica. Programski je odbor okruglih stolova uvijek birao temu i predavače. Iako se ta odluka mogla činiti prijepornom, čini se, gledajući unatrag, da i nije bila sporna, jer su predavači pažljivo birani tako da temu mogu relevantno i odgovorno predstaviti. Predavači izvan knjižničarskih krugova uvijek su se vrlo spremno odazvali pozivu na sudjelovanje, no, nažalost, svi nisu imali vremena pripremiti rad za objavljivanje. Zato zbornici ipak ne odražavaju u potpunosti sadržaj okruglih stolova.

Ipak, možda je najvažnije da je pokretanjem niza okruglih stolova u Hrvatskoj potaknuta rasprava o temama o kojima su istodobno razgovarali knjižničari u Europi i u svijetu, kao i da su gotovo svi usvojeni zaključci provedeni u djelo. To znači da su okrugli stolovi o slobodnom pristupu informacijama, makar i skromno, pridonijeli da Hrvatsko knjižničarsko društvo preuzme ulogu aktivnog zastupnika knjižničarskih i knjižničnih interesa u široj društvenoj zajednici.

Metodologija i uzorak

Metodom kvantitativne analize svih dosad objavljenih zbornika Okruglog stola o slobodnom pristupu informacijama prikupljeni su podaci o autorima, radovima te sudionicima na skupovima. Analiza je provedena na tri razine:

1. analiza skupova provedena je na temelju programa skupova i popisa sudionika objavljenih u zbornicima, a rezultirala je podacima o broju izlagača, broju izlaganja, o porijeklu i ustanovama autora te o autorstvu pojedinih izlaganja (jednostruko, dvostruko ili trostruko).
2. analiza zbornika donijela je podatke o uređivačkoj koncepciji, o ukupnom broju objavljenih izlaganja, o broju izlaganja za koja su objavljeni samo sažeci, o jezicima na kojima su objavljeni prilozi te o eventualnim dodacima objavljenim u zbornicima.
3. analiza referenci provedena je na razini članaka i pri tome su prikupljeni podaci o broju referenci, o njihovom porijeklu (tiskani ili elektronički izvori) i o njihovoj starosti.

Razine analize zbornika i skupova često se preklapaju pa će rezultati biti objedinjeni i prikazani usporedno. Na kraju rada bit će navedena i potpuna bibliografija svih priloga objavljenih u prvih deset zbornika kao i kazala autora i tema.

Okrugli stolovi o slobodnom pristupu informacijama održavaju se svake godine povodom 10. prosinca, Međunarodnog dana ljudskih prava. Zbornici radova Okruglih stolova o slobodnom pristupu informacijama, na temelju kojih je napravljena analiza zbornika i skupova, objavljuvani su od 2002. do 2011. godine, a namjera je organizatora da se nastavi redovito održavanje skupova i objavljivanje zbornika. U prvih deset godina objavljeno je ukupno sedam zbornika od kojih su tri obuhvaćala radove s dvaju uzastopnih okruglih stolova:

1. *Slobodan pristup informacijama u službi kulturnog razvitka : zbornik radova / uredile Alemka Belan-Simić i Aleksandra Horvat. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2002.*

2. *Slobodan pristup informacijama : 2. i 3. okrugli stol : zbornik radova / uredile Alemka Belan-Simić i Aleksandra Horvat. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2004.*
3. *Slobodan pristup informacijama : 4. i 5. okrugli stol : zbornik radova / uredile Alemka Belan-Simić i Aleksandra Horvat. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2007.*
4. *Profesionalna etika knjižničara i društvene etičke norme ; i radionica Knjižnice, organizacije civilnog društva i borba protiv korupcije : zbornik radova = Library professional ethics and civil society ethical norms ; and workshop Libraries, civil society organisations and the struggle against corruption : proceedings / uredile, edited by Alemka Belan-Simić, Marica Šapro-Ficović. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo = Croatian Library Association, 2007.*
5. *Slobodan pristup informacijama : 7. i 8. okrugli stol : zbornik radova / urednica (zbornika 7. okruglog stola) Aleksandra Horvat, (zbornika 8. okruglog stola) Loris Bučević Sanvincenti. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2009.*
6. *Slobodan pristup informacijama : 9. okrugli stol : zbornik radova / uredile Alemka Belan-Simić i Aleksandra Horvat. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2010.*
7. *Slobodan pristup informacijama : 10. okrugli stol : zbornik radova / uredile Alemka Belan-Simić i Aleksandra Horvat. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2011.*

Analiza zbornika i skupova

Svi zbornici prate isti uređivački obrazac. Prvi prilog objavljen u zborniku svakog okruglog stola o slobodnom pristupu informacijama jest predgovor urednica koji objašnjava sadržaj i koncept skupa i zbornika te je preveden i na engleski jezik. Slijede članci, zatim (eventualno) sažeci radova za koje ne postoje cjeloviti tekstovi. Naslovi i sažeci svih članaka prevedeni su i na engleski jezik. Uz ime svakog autora postoji podatak o ustanovi u kojoj je zaposlen te adresa elektroničke pošte. Nakon članaka i sažetaka slijede zaključci skupa na hrvatskom i na engleskom jeziku. Bilješke o autorima objavljene su također na hrvatskom i na engleskom jeziku. Za svaki je skup objavljen i program skupa te popis sudionika s ustanovama u kojima su zaposleni i kontakt adresama.

Jedini zbornik koji se izdvaja iz ovog koncepta je zbornik 6. okruglog stola u kojem su svi tekstovi objavljeni i na hrvatskom i na engleskom jeziku.

Dva zbornika imaju, osim navedenih elemenata, i dodatke. U zborniku 1. okruglog stola to su *IFLA-in Manifest o Internetu i Glasgowska deklaracija o knjižnicama, informacijskim službama i intelektualnoj slobodi*, a u zborniku 6. okruglog stola to je *Izjava Hrvatskoga knjižničarskog društva Knjižnice, etika i borba protiv korupcije te Uputnik FAIFE: antikorupcijska uloga knjižnica*.

Svaki zbornik ima dva recenzenta.

Kao i zbornici, i skupovi prate isti organizacijski obrazac. Svi su skupovi bili jednodnevni, osim 6. okruglog stola koji je trajao dva dana. To je ujedno i jedini dosadašnji skup na kojem je, uz izlaganja, održana i radionica.

Nastojanje urednica da se u svakom zborniku objave tekstovi svih održanih izlaganja nije uvijek bilo ostvarivo. Većina izlagača pravovremeno je poslala tekstove uređene prema uputama autorima. Tijekom deset godina bilo je ukupno 110 izlaganja, od čega su objavljena 92 rada (83,6%). Za 14 izlaganja objavljeni su sažeci, a za četiri izlaganja nisu objavljeni niti cjeloviti tekstovi niti sažeci. Tablica 1 pokazuje broj izlaganja i broj objavljenih radova odnosno sažetaka za svaki pojedini okrugli stol.

Tablica 1. Broj izlaganja, objavljenih radova i sažetaka

	Broj izlaganja	Broj objavljenih cjelovitih radova	Broj izlaganja za koja su objavljeni samo sažeci	Broj izlaganja za koja nisu objavljeni niti cjeloviti radovi niti sažeci
1. okrugli stol	11	11	0	0
2. okrugli stol	11	8	3	0
3. okrugli stol	12	10	2	0
4. okrugli stol	11	7	0	4
5. okrugli stol	8	4	4	0
6. okrugli stol	12	11	1	0
7. okrugli stol	11	8	3	0
8. okrugli stol	12	11	1	0
9. okrugli stol	10	10	0	0
10. okrugli stol	12	12	0	0
ukupno	110	92	14	4

Promatraju li se autori izlaganja, u prvih deset godina bilo ih je ukupno 129. Izlaganja jednog autora bilo je 94, izlaganja s dvostrukim autorstvom 13, a s trostrukim 3. Zanimaju li nas samo objavljeni cjeloviti radovi, ukupno je 109 autora objavilo radove, a od tog broja je 78 radova jednog autora, 11 radova s dvostrukim autorstvom i 3 rada s trostrukim autorstvom. Tablica 2 prikazuje broj održanih izlaganja i objavljenih radova po godinama s obzirom na autorstvo.

Poneki su autori tijekom deset godina u zbornicima okruglog stola objavili više od jednog rada. Tako je 74 autora objavilo po jedan rad, sedam autora je objavilo po dva rada, tri autora tri rada, te po jedan autor pet i osam radova (Tablica 3).

Teme svih okruglih stolova o slobodnom pristupu informacijama, osim prvog, bile su podijeljene na dvije do četiri tematske cjeline. Tablica 4 pokazuje broj tema ili podtema svakog pojedinog okruglog stola.

11. OKRUGLI STOL O SLOBODNOM PRISTUPU INFORMACIJAMA

Tablica 2. Broj održanih izlaganja i objavljenih radova ovisno o broju autora

	Jedan autor		Dva autora		Tri autora	
	izlaganja	radovi	izlaganja	radovi	izlaganja	radovi
1. okrugli stol	10	10	1	1	0	0
2. okrugli stol	8	5	2	2	1	1
3. okrugli stol	9	8	3	2	0	0
4. okrugli stol	11	7	0	0	0	0
5. okrugli stol	8	4	0	0	0	0
6. okrugli stol	11	10	0	0	1	1
7. okrugli stol	11	8	0	0	0	0
8. okrugli stol	8	8	3	2	1	1
9. okrugli stol	9	9	1	1	0	0
10. okrugli stol	9	9	3	3	0	0
ukupno	94	78	13	11	3	3

Tablica 3. Broj autora ovisno o broju objavljenih radova

Broj radova (N)	Broj autora koji su objavili N radova
1	74
2	7
3	3
5	1
8	1

Tablica 4. Broj tema

	Broj tema
1. okrugli stol	1
2. okrugli stol	3
3. okrugli stol	3
4. okrugli stol	3
5. okrugli stol	2
6. okrugli stol	4
7. okrugli stol	3
8. okrugli stol	3
9. okrugli stol	2
10. okrugli stol	3
ukupno	27

Slijedi popis tema s podatkom o ukupnom broju objavljenih cjelovitih radova, sažetaka i priloga vezanih uz svaku temu:

1. Slobodan pristup informacijama u službi kulturnog razvitka (13)
2. Slobodan pristup službenim publikacijama u službi razvoja demokracije
 - a. Dostupnost publikacija tijela državne vlasti (3)
 - b. Slobodan pristup zbirkama službenih publikacija (4)
 - c. Službene informacije u narodnim knjižnicama (4)
3. Slobodan pristup informacijama za sve
 - a. Slobodan pristup informacijama za sve kao dio kulturne politike (3)
 - b. Pravo na obrazovanje i pristup informacijama za posebne skupine korisnika (4)
 - c. Narodne knjižnice i slobodan pristup informacijama za posebne skupine korisnika (5)
4. Slobodan pristup informacijama i akademska zajednica
 - a. Ljudska prava i akademska zajednica (3)
 - b. Slobodan pristup informacijama kao preduvjet za društvo znanja (7)
 - c. Akademske slobode i etika (1)
5. Slobodan pristup informacijama i cjeloživotno učenje
 - a. Doživotno učenje – od slobodnog izbora do obvezatnosti (4)
 - b. Knjižnice kao središta učenja (4)
6. Profesionalna etika knjižničara i društvene etičke norme
 - a. Profesionalna etika knjižničara (3)
 - b. Knjižnice i informacijska etika (2)
 - c. Knjižnice i borba protiv korupcije (4)
 - d. Knjižnice, organizacije civilnog društva i borba protiv korupcije (6)
7. Knjižnice i intelektualno vlasništvo
 - a. Knjižnice i intelektualno vlasništvo u hrvatskoj i europskoj legislativi (3)
 - b. Digitalna građa i intelektualno vlasništvo (4)
 - c. Naknada za javnu posudbu i izvedbu u knjižnicama (4)
8. Mladi i pravo na osobni razvoj
 - a. Položaj mladih u suvremenom društvu (3)
 - b. Knjižnice kao mjesto osobnog razvoja mladih (4)
 - c. Programi za mlade u knjižnicama (5)
9. Knjižnica kao javni prostor
 - a. Prostori i programi za javnost (6)
 - b. Virtualni javni prostor (4)
10. Utjecaj globalne ekonomske krize na knjižnice i slobodan pristup informacijama
 - a. Ekonomska kriza i knjižnice (4)
 - b. Suradnjom i ulaganjem do održivih knjižnica (4)
 - c. Zagovaranje knjižnica (4)

11. OKRUGLI STOL O SLOBODNOM PRISTUPU INFORMACIJAMA

Međunarodnost skupa očituje se u stalnoj zastupljenosti inozemnih izlagača. Od ukupno 129 izlagača, 93 ih je iz Hrvatske (72%), a 36 iz inozemstva (28%). Tablica 5 prikazuje broj izlagača iz Hrvatske i inozemstva po godinama i ukupno.

Tablica 5. Broj izlagača iz Hrvatske i inozemstva

	Iz Hrvatske	Izvan Hrvatske	Ukupno
1. okrugli stol	8	4	12
2. okrugli stol	12	3	15
3. okrugli stol	12	3	15
4. okrugli stol	9	2	11
5. okrugli stol	4	4	8
6. okrugli stol	7	7	14
7. okrugli stol	8	3	11
8. okrugli stol	14	3	17
9. okrugli stol	8	3	11
10. okrugli stol	11	4	15
ukupno	93	36	129

Inozemni izlagači dolazili su iz sljedećih država: Velike Britanije (8 izlagača), Slovenije (8), Nizozemske (4), Sjedinjenih Američkih Država (3), Bosne i Hercegovine (2), Njemačke (2), Austrije (1), Finske (1), Francuske (1), Italije (1), Južnoafričke Republike (1), Norveške (1), Rusije (1), Singapura (1) i Švedske (1).

Ustanove u kojima su zaposleni pojedini izlagači također su raznolike. Najviše je autora iz knjižnica – 74 (57,4%), slijede sveučilišni nastavnici – 36 (27,9%), knjižničarska društva – 9 (6,9%), tijela državne vlasti – 3 (2,3%), udruge civilnog društva – 3 (2,3%) te ostale ustanove – 4 (3,1%).

Što se tiče autora knjižničara, najviše ih je iz narodnih knjižnica – 38 (51,3% svih autora knjižničara). Iz visokoškolskih knjižnica je 11 autora (14,9% svih autora knjižničara), iz nacionalnih knjižnica 10 autora (13,5% svih autora knjižničara), iz specijalnih knjižnica 8 autora (10,8% svih autora knjižničara), te iz školskih knjižnica 7 autora (9,5% svih autora knjižničara). Analiza ustanova u kojima su zaposleni autori ukazuje da tema slobodnog pristupa informacijama pobuđuje interes širokog kruga knjižničara iz svih vrsta knjižnica, ali i interes znanstveno-nastavnog osoblja na sveučilištima, interes knjižničarskih udruga te tijela državne vlasti. Takav interes potvrđuje i analiza prijavljenih sudionika skupova tijekom prvih deset godina. Tablica 6 prikazuje broj prijavljenih sudionika po godinama. Broj sudionika se kreće od 61 do 100. Pri tome treba imati na umu da je često veličina dvorane u kojoj je skup održan određivala maksimalan broj sudionika, kao i to da su pojedinim skupovima prisustvovali studenti koji se nisu prijavili pa njihova imena nisu na popisu sudionika. Ukupno je zabilježeno 820 sudjelovanja na skupu, prosječno 82 sudionika godišnje. Od ukupnog broja zabilježenih sudjelovanja, 613 se odnosilo na knjižničare (74,8%), što dokazuje visoku razinu svijesti knjižničara o problemu slobodnog pristupa informacija-

ma kao i svijest o tome da je upravo knjižnica mjesto na kojem se trebaju rješavati problemi vezani uz slobodan pristup informacijama. Broj sudionika koji nisu zaposleni u knjižnicama je 207, što znači da je tema slobodnog pristupa informacijama prepoznata i u širem krugu stručnjaka, znanstvenika i državnih službenika.

Tablica 6. Broj prijavljenih sudionika na skupovima

	Broj sudionika	Od toga iz knjižnica
1. okrugli stol	100	82
2. okrugli stol	82	52
3. okrugli stol	61	53
4. okrugli stol	85	56
5. okrugli stol	79	55
6. okrugli stol	68	50
7. okrugli stol	94	74
8. okrugli stol	85	66
9. okrugli stol	81	59
10. okrugli stol	85	66
ukupno	820	613

Analiza referenci

Analiza korištenih referenci u svakom pojedinom radu imala je za cilj ustanoviti porijeklo i starost referenci. Iako su porijeklo i starost referenci često povezani s temom pojedinog okruglog stola, podtemom tematske cjeline i svakog pojedinog rada, cilj je bio zaključiti mijenjaju li se s vremenom navike pri citiranju vezane uz vrstu i starost izvora.

Prema porijeklu, reference su podijeljene na elektroničke i na tiskane izvore. U svim zbornicima ima ukupno 874 reference. Od toga se njih 508 (58,1%) odnosi na tiskane izvore, a 366 (41,9%) na elektroničke izvore. Promatramo li postotak elektroničkih referenci po godinama (Tablica 7), vidimo da postotak uglavnom raste, od 18,9% prve godine do 83% u najnovijem zborniku. Osim samih tema pojedinih okruglih stolova, razlog tome je svakako tehnološki napredak koji je uzrokovao promjenu načina objavljivanja informacija kao i promjenu navika korištenja informacijskih izvora.

Prema starosti reference su podijeljene u pet kategorija starosti:

1. do dvije godine
2. tri do pet godina
3. šest do deset godina
4. jedanaest do dvadeset godina
5. više od dvadeset godina.

11. OKRUGLI STOL O SLOBODNOM PRISTUPU INFORMACIJAMA

Tablica 7. Citiranje tiskanih i elektroničkih izvora

	Ukupan broj referenci	Od toga tiskani izvori	Od toga elektronički izvori	Udio elektroničkih izvora
1. okrugli stol	127	103	24	18,90%
2. okrugli stol	110	97	13	11,80%
3. okrugli stol	48	42	6	12,50%
4. okrugli stol	111	73	38	34,20%
5. okrugli stol	55	16	39	13,75%
6. okrugli stol	119	67	52	43,70%
7. okrugli stol	31	18	13	41,90%
8. okrugli stol	96	40	56	58,30%
9. okrugli stol	76	26	50	65,80%
10. okrugli stol	101	26	75	83%
ukupno	874	508	366	41,90%

Starost referenci određivana je unatrag s obzirom na godinu u kojoj je rad nastao (tj. kada je održan okrugli stol), a ne s obzirom na godinu objavljivanja budući da je u slučaju dvobrojca bilo manjih kašnjenja. U obzir su uzete samo one jedinice za koje se moglo nedvosmisleno zaključiti kada su objavljene, tako da je analizirana starost ukupno 724 reference. Tablica 8 prikazuje starost referenci korištenih pri pisanju radova izloženih na svakom pojedinom okruglom stolu.

Tablica 8. Starost korištenih referenci

	manje od 2 godine	2-5 godina	6-10 godina	11-20 godina	više od 20 godina
1. okrugli stol	56	45	12	9	4
2. okrugli stol	69	11	8	5	5
3. okrugli stol	21	13	7	0	3
4. okrugli stol	33	16	23	10	3
5. okrugli stol	28	7	6	4	0
6. okrugli stol	50	40	22	11	7
7. okrugli stol	9	5	9	6	0
8. okrugli stol	22	26	14	2	0
9. okrugli stol	33	11	4	1	0
10. okrugli stol	33	3	10	6	2
ukupno	354	177	115	54	24

Prilikom pripremanja izlaganja i pisanja radova, autori su većinom koristili novije reference. Tako su 354 reference sasvim nove, tj. objavljene prije manje od dvije godine (48,9%). Između dvije i pet godina starosti ima 177 referenci (24,4%), između

šest i deset godina 115 referenci (15,9%), između 11 i 20 godina su 54 reference (7,5%), a najmanje je najstarijih referenci, onih starijih od 20 godina – 24 (3,3%). Kao i pri analizi porijekla referenci, i u analizi starosti treba imati na umu da tema ili podtema utječe na odabir referenci. Ipak, veliki postotak referenci mlađih od pet godina (531 ili 73,3%) ukazuje na izuzetnu aktualnost svake pojedine teme te na spremnost autora da konzultiraju novije i aktualnije izvore. Isto tako, korištenje starijih izvora ukazuje na svijest autora o važnosti ranijih istraživanja ili starijih dokumenata koji su često temelj razvoja problematike slobodnog pristupa informacijama.

Bibliografija priloga u zbornicima Okruglih stolova o slobodnom pristupu informacijama

Bibliografija obuhvaća priloge iz zbornika prvih deset okruglih stolova o slobodnom pristupu informacijama. Okrugli stolovi održani su u razdoblju od 2001. do 2010., dok su zbornici objavljeni u razdoblju od 2002. do 2011.

Redoslijed glavnog niza bibliografije slijedi kronologiju objavljivanja zbornika. Svaki je zbornik predstavljen bibliografskim zapisom izrađenim u skladu s ISBD-om i nacionalnim kataložnim pravilnikom na temelju viđenog izvora. Jedinice koje pripadaju pojedinom zborniku poredane su jednakim redoslijedom kao u samoj publikaciji. Takav nam je način izlaganja omogućio razlikovanje između cjelovitih radova, sažetaka i dodataka (koji su na isti način okupljeni u zbornicima), kao i isticanje tema pojedinih okruglih stolova o slobodnom pristupu informacijama (osim u slučaju prvog objavljenog zbornika gdje je tema vidljiva u bibliografskom zapisu publikacije iz naziva skupa navedenog u odrednici i stvarnog naslova). Ukupan broj jedinica u bibliografiji je 111, što je jedna jedinica više nego u Tablici 1 pripadajućeg članka gdje je navedeno 110 izlaganja. Broj je različit jer su u bibliografiji obuhvaćena i dva dodatka iz zbornika objavljenog 2002., *IFLA-in Manifest o Internetu* i *Glasgowska deklaracija o knjižnicama, informacijskim službama i intelektualnoj slobodi*, zatim dva priloga iz zbornika objavljenog 2007., *Izjava Hrvatskoga knjižničarskog društva Knjižnice, etika i borba protiv korupcije* i *Upitnik FAIFE: antikorupcijska uloga knjižnica* kao i uvodni tekst „Radionice Knjižnice, organizacije civilnog društva i borba protiv korupcije“ iz istog zbornika. Također, na 4. okruglom stolu održana su četiri izlaganja za koja nisu objavljeni niti cjeloviti radovi niti sažeci.

Svi zbornici sadrže i predgovore urednica na hrvatskom i engleskom jeziku, no oni nisu obuhvaćeni izrađenom bibliografijom. Osim glavnog niza, bibliografija sadrži i kazalo autora kao i kazalo u kojem su temama pojedinih okruglih stolova pridružene pripadajuće jedinice.

Bibliografija

OKRUGLI stol Slobodan pristup informacijama u službi kulturnog razvitka (2001 ; Zagreb). Slobodan pristup informacijama u službi kulturnog razvitka : zbornik radova / uredile Alemka Belan-Simić i Aleksandra Horvat. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2002. 188 str. : graf. prikazi ; 24 cm. (Izdanja Hrvatskoga knjižničarskog društva ; knj. 30). ISBN 953-6001-14-1

Radovi

1. Bawden, David. Otvoreno društvo i knjižnice = Open society and libraries. Str. 15-17.
2. Čopič, Vesna. Jednakost u ostvarivanju prava na informacije : iskustva Slovenije = Achieving equal rights to information for everyone : the Slovenian experience. Str. 18-34.
3. Bakken, Frode. Uloga knjižničarskog društva u promicanju slobodnog pristupa informacijama = The role of library association in promoting freedom of access to information. Str. 35-42.
4. Bačić, Edita. Suradnja knjižničarskih društava i nevladinih udruga = Cooperation of library associations and non-government organisations in civil society. Str. 43-46.
5. Horvat, Aleksandra. Hrvatsko knjižničarsko društvo i slobodan pristup informacijama = Croatian Library Association and freedom of access to information. Str. 47-55.
6. Nebesny, Tatjana; Švob, Mira. Izgradnja knjižne zbirke u narodnim knjižnicama = Book collection development in public libraries. Str. 56-75.
7. Šapro-Ficović, Marica. Značenje slobodnog pristupa informacijama za korisnike narodnih knjižnica = The meaning of free access to information for the users of public libraries. Str. 76-95.
8. Sviben, Zdenka. Mrežne službe i izvori za građane u narodnim knjižnicama = Network sources and services for citizens in public libraries. Str. 96-106.
9. Baršić-Schneider, Žaneta. Interakcija građani – država kroz medij narodnih knjižnica ili kako oblikovati kulturološke temelje demokratskog društva = Interaction between citizens and the government via public libraries, or how to form cultural basis for a democratic society. Str. 107-120.
10. Koren, Marian. Pravo djece na informaciju : vezanost ljudskih prava s knjižničnim uslugama = Children's right to information : implications of human rights for library services. Str. 121-140.
11. Stričević, Ivanka. Slobodan pristup informacijama za djecu i mladež : granice i odgovornosti = Free access to information for children and adolescents : limits and responsibilities. Str. 141-155.

Dodaci

12. IFLA-in Manifest o Internetu = The IFLA Internet manifesto. Str. 163-165.

13. Glasgowska deklaracija o knjižnicama, informacijskim službama i intelektualnoj slobodi = The Glasgow declaration on libraries, information services and intellectual freedom. Str. 166-168.

OKRUGLI stol o slobodnom pristupu informacijama. (2 ; 2002 ; Zagreb). Slobodan pristup informacijama : 2. i 3. okrugli stol : zbornik radova / uredile Alemka Belan-Simić i Aleksandra Horvat. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2004. IX, 196 str. : graf. prikazi ; 24 cm. (Izdanja Hrvatskoga knjižničarskog društva ; knj. 35). ISBN 953-6001-27-6

2. okrugli stol o slobodnom pristupu informacijama
Slobodan pristup službenim publikacijama u službi razvoja demokracije

Radovi

14. Baršić-Schneider, Žaneta. Dostupnost službenih publikacija : prepreke i mogućnosti pristupa = Accessibility of official publications : obstacles and possibilities of access. Str. 1-10.
15. Glavnik, Nataša. Službene publikacije i službene informacije u Republici Sloveniji = Official publications and official information in Slovenia. Str. 11-16.
16. Peradenić-Kotur, Blaženka. Dostupnost informacija u tijelima javne vlasti Republike Hrvatske = Accessibility of public authorities information in the Republic Croatia. Str. 17-24.
17. Pilaš, Irena. Službene publikacije i depozitarne knjižnice = Official publications and deposit libraries. Str. 25-33.
18. Novljan, Silva. Publikacije od javnog značenja u slovenskim narodnim knjižnicama = Publications of importance for the public in Slovene public libraries. Str. 34-45.
19. Horvat, Aleksandra; Nebesny, Tatjana; Badurina, Boris. Dostupnost službenih publikacija u narodnim knjižnicama u Hrvatskoj = Availability of official publications in public libraries in Croatia. Str. 46-53.
20. Belan-Simić, Alemka; Sviben, Zdenka. Službene informacije na mrežnim stranicama narodnih knjižnica u Hrvatskoj = Official information on public libraries websites in Croatia. Str. 54-69.
21. Bačić Edita; Miolin, Gordana. Dostupnost i korištenje internet-kioska i euro-polica u splitskim knjižnicama = Accessibility and use of Euro-info-points in Split libraries. Str. 70-77.

Sažeci

22. Budin, Leo. Smjernice za uspostavu informacijskog društva u Republici Hrvatskoj u prihvaćenoj strategiji razvitka za područje informacijske i komunikacijske tehnologije = Guidelines for the establishment of the information society in the Republic of Croatia adopted strategy of development of the information and communication technology field. Str. 81-83.
23. Kregar, Josip. Pravo na pristup informacijama = Freedom of access to information. Str. 84-85.

24. Paton, Andrew. Slobodan pristup službenim informacijama = Free access to EU official information. Str. 86-88.

3. okrugli stol o slobodnom pristupu informacijama
Slobodan pristup informacijama za sve

Radovi

25. Horvat, Aleksandra. Uključivanje u društvo : što može učiniti knjižnica? = Social inclusion : what can libraries do? Str. 101-106.
26. Katalenac, Dragutin. Jedan „za“, devet „protiv“ : treba li Hrvatska nacionalnu politiku razvoja mreže narodnih knjižnica? = The rate is one to nine : does Croatia need a national policy of development of public library network? Str. 107-112.
27. Cylke, Frank K. Slobodan pristup informacijama za sve građane s osvrtnom na posebne potrebe slijepih pojedinaca = Free access to information for all citizens with attention directed to special concerns of blind individuals. Str. 113-119.
28. Frajtag, Sanja. Hrvatske knjižnice za slijepe = The Croatian library for the blind. Str. 120-123.
29. Zmijewska, Eliza. Knjižnice u nizozemskim zatvorima : zbirke na tridesetak jezika = Prison libraries in the Netherlands : collections in more than thirty languages. Str. 124-128.
30. Horvat, Aleksandra; Nebesny, Tatjana. Zatvorske knjižnice u Hrvatskoj = Prison library in Croatia. Str. 129-136.
31. Pleničar, Andreja. Knjižnična djelatnost za pripadnike romske zajednice = Library services for the Romany ethnic group. Str. 137-142.
32. Bunić, Sanja. Suradnja Knjižnica grada Zagreb s knjižnicama umirovljeničkih domova = Cooperation of the Zagreb City Libraries with old people's homes. Str. 143-153.
33. Belan-Simić, Alemka; Sviben, Zdenka. Pristup invalidnim osobama u središnje zagrebačke narodne knjižnice = Access to public libraries in Zagreb for persons with disabilities. Str. 154-168.
34. Čunović, Kristina. Slijepi i slabovidni u Knjižnici i čitaonici za mlade = The blind and partially sighted in the Library and Reading Room for the Young Adults. Str. 169-172.

Sažeci

35. Domini, Mirjana. Knjiga u funkciji multikulture = The book in multicultural society. Str. 175-176.
36. Golub, Koraljka; Lasić-Lazić, Jadranka. Digitalna zbirka za studente s posebnim potrebama Odsjeka za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta = Department of Information Sciences, Faculty of Philosophy : digital collections for the students with special needs. Str. 177-178.

OKRUGLI stol o slobodnom pristupu informacijama. (4 ; 2004 ; Zagreb). Slobodan pristup informacijama : 4. i 5. okrugli stol : zbornik radova / uredile Alemka Belan-Simić i Aleksandra Horvat. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2007. XVI, 143 str. : ilustr. ; 24 cm. (Izdanja Hrvatskoga knjižničarskog društva ; knj. 41). ISBN 978-953-6001-47-7

4. okrugli stol o slobodnom pristupu informacijama
Slobodan pristup informacijama i akademska zajednica

Radovi

37. Gardašević, Đorđe. Pravo na pristup informacijama u akademskoj zajednici = Right of access to information in the academic community. Str. 1-7.
38. Akeroyd, John. Budućnost visokoškolskih knjižnica = A future for academic libraries. Str. 8-11.
39. Bačić, Edita. Visokoškolske knjižnice i neformalni oblici učenja = Academic libraries and informal and non-formal learning. Str. 12-18.
40. Bakaršić, Kemal. Bosna i Hercegovina na putu u društvo znanja : posljedice ratnog sukoba i rekonstrukcija nacionalnih zbirki. = Bosnia and Herzegovina on its way towards knowledge society : consequences of war conflict and national collections reconstruction. Str. 19-38.
41. László, Marija. Načela oblikovanja knjižnične zbirke o ljudskim pravima = Principles of building library collection on human rights. Str. 39-50.
42. Ivanović, Snježana. Pretraživanje informacija iz područja međunarodnih odnosa u knjižnici Instituta za međunarodne odnose = Searching information on international relations in the Institute for International Relations library. Str. 51-56.
43. Petrak, Jelka. Pristup medicinskim informacijama : važnost sustavne poduke = Access to medical information : the importance of systematic instruction. Str. 57-64.

5. okrugli stol o slobodnom pristupu informacijama
Slobodan pristup informacijama i cjeloživotno učenje

Radovi

44. Horvat, Aleksandra. Knjižničarski studiji u Hrvatskoj = Library education in Croatia. Str. 81-86.
45. Resman, Simona. Obrazovanje korisnika u knjižnici : put do aktivnog građanstva = User education in libraries : towards active citizenship. Str. 87-94.
46. Huckle, Marion. CILIP-ov sustav kvalifikacija : poboljšanje prilika i nagrađivanje postignuća = CILIP's Framework of Qualifications : enhancing opportunities and rewarding achievement. Str. 95-101.
47. Tomljanović, Senka. Sveučilišna knjižnica i programi cjeloživotnog učenja na sveučilištu = University library and programmes of lifelong learning. Str. 102-115.

Sažeci

48. Spajić-Vrkaš, Irena. Međunarodne smjernice i pokazatelji kvalitete cjeloživotnog učenja = International guidelines and quality indicators in lifelong learning. Str. 119-120.
49. Tammaro, Anna Maria. Prema cjeloživotnom učenju knjižničarskih i informacijskih stručnjaka u Europi : kvaliteta i priznavanje obrazovanja i usavršavanja = Towards lifelong learning of library and information professionals in Europe : quality and recognition of education and training. Str. 121-123.
50. Nebesny, Tatjana. Knjižnice velikih gradova i cjeloživotno obrazovanje knjižničara i korisnika = Metropolitan libraries and lifelong learning of librarians and users. Str. 124-125.
51. Virtanen, Kristina. Narodne knjižnice u Finskoj i cjeloživotno učenje = Public libraries in Finland and lifelong learning. Str. 126-129.

OKRUGLI stol o slobodnom pristupu informacijama. (6 ; 2006 ; Zagreb). Profesionalna etika knjižničara i društvene etičke norme ; i radionica Knjižnice, organizacije civilnog društva i borba protiv korupcije : zbornik radova = Library professional ethics and civil society ethical norms ; and workshop Libraries, civil society organisations and the struggle against corruption : proceedings / uredile, edited by Alemka Belan-Simić, Marica Šapro-Ficović. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo = Croatian Library Association, 2007. 255 str. ; 24 cm. (Izdanja Hrvatskoga knjižničarskog društva ; knj. 42). ISBN 978-953-6001-46-0

Profesionalna etika knjižničara = Professional library ethics

Radovi

52. Horvat, Aleksandra. Važnost profesionalne etike = Importance of professional ethics. Str. 5-10; 129-135.
53. Urbanija, Jože. Subjektivna etička odgovornost knjižničara u pružanju informacija = Subjective ethical responsibility of librarians in providing information. Str. 11-18; 136-144.
54. Belan-Simić, Alemka; Horvat, Aleksandra; Šolc, Silvija. Profesionalna etika knjižničara : rezultati istraživanja = Professional ethics of librarians : the survey results. Str. 19-38; 145-166.

Knjižnice i informacijska etika = Libraries and information ethics

Radovi

55. Jones, Barbara M. Privatnost u digitalnom okruženju = Privacy in the digital environment. Str. 39-46; 167-175.
56. Librić Radojević, Vanja. Etika i kriminal na internetu = Ethics and crime on the Internet. Str. 47-52; 176-181.

Knjižnice i borba protiv korupcije = Libraries against corruption

Radovi

57. Sturges, Paul. Korupcija, transparentnost i uloga knjižnica = Corruption, transparency and a role for libraries. Str. 53-63; 182-192.
58. Kregar, Josip. Znanjem protiv korupcije : okolnosti, sadržaj, primjena i ograničenja Zakona o pravu na pristup informacijama = Knowledge against corruption : circumstances, content, implementation and limitations of the Act on the Right of Access to Information. Str. 64-72; 193-202.
59. Trušina (Trushina), Irina. Korupcija i transparentnost u Rusiji : uloga knjižnica u borbi protiv korupcije = Corruption and transparency in Russia : anti-corruption role of libraries. Str. 73-82; 203-212.
60. Dick, Archie L. Slobodan pristup informacijama i izgradnja nove Južnoafričke Republike = Access to information and building a new South Africa. Str. 83-91; 213-220.

Radionica Knjižnice, organizacije civilnog društva i borba protiv korupcije = Workshop Libraries, civil society organization and the struggle against corruption

61. Knjižnice u borbi protiv korupcije / priredio Paul Sturges = Libraries in the struggle against corruption / prepared by Paul Sturges. Str. 95-97; 223-225.
62. Mijatović, Tomislav. Antikorupcijsko savjetovalište (ALAC) = Anti-corruption advice center (ALAC). Str. 98-101; 226-229.
63. Blagovčanin, Srđan. Unapređenje zakonskog okvira FOI kao doprinos borbi protiv korupcije = Improvement of the FOI legislative framework as a contribution to the struggle against corruption. Str. 102-107; 230-236.

Sažetak

64. Abel, Conny. Borba protiv korupcije promicanjem slobodnog pristupa informacijama = Combating corruption by promoting freedom of access to information. Str. 108; 237.

Dodaci

65. Izjava Hrvatskoga knjižničarskog društva Knjižnice, etika i borba protiv korupcije = Croatian Library Association Statement on libraries, ethics and anti-corruption. Str. 109-110; 238-239.
66. Upitnik FAIFE : antikorupcijska uloga knjižnica = FAIFE questionnaire : anti-corruption role of libraries. Str. 111-115; 240-244.

OKRUGLI stol o slobodnom pristupu informacijama. (7 ; 2007 ;Zagreb). Slobodan pristup informacijama : 7. i 8. okrugli stol : zbornik radova / [urednica [zbornika 7. okruglog stola] Aleksandra Horvat, urednica [zbornika 8. okruglog stola] Loris Bučević Sanvincenti]. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2009. XVI, 143 str. : ilustr. ; 24 cm. (Izdanja Hrvatskoga knjižničarskog društva ; knj. 49). ISBN 978-953-6001-64-4

7. okrugli stol o slobodnom pristupu informacijama

Knjižnice i intelektualno vlasništvo

Radovi

67. Horvat, Aleksandra. Slobodan pristup informacijama i zaštita intelektualnog vlasništva = Free access to information and intellectual property protection. Str. 13-21.
68. Cranfield, Andrew. Autorsko pravo, EBLIDA i izazovi na pomolu = Copyright, EBLIDA and the challenges ahead. Str. 22-26.
69. Battisti, Michèle. Francuske knjižničarske udruge u nacionalnoj političkoj areni = French library associations in the national political arena. Str. 27-33.
70. Živković, Daniela. Digitalizacija i intelektualno vlasništvo = Digitization and intellectual property. Str. 34-39.
71. Frajtag, Sanja. Pristup informacijama za slijepe u Hrvatskoj = Access to information for the blind in Croatia. Str. 40-43.
72. Pavlaković, Sanja. Pravo na naknadu za javnu posudbu : praksa europskih zemalja i Hrvatske = Public lending right : its implementation in the European countries and in Croatia. Str. 44-54.
73. Mesić Turšić, Jelena. Kolektivno ostvarivanje autorskog prava = Reproduction rights organization and copyright. Str. 55-64.
74. Vukasović-Rogač, Sanja. Ugovori s nakladnicima i raspačavateljima audiovizualne i multimedijске građe u knjižnicama = AV and multimedia publishers and distributors licences in libraries. Str. 66-73.

Sažeci

75. Matanovac, Romana. Autorsko pravo u knjižnicama u svjetlu razvoja tehnologija = Copyright in libraries in the context of technological development. Str. 77-78.
76. Stojanovski, Jadranka. Licencni ugovori s dobavljačima i izdavačima : što nam propisuju i koliko smo „slobodni“? = Licence agreements with distributors and publishers : what is prescribed and what freedom we have? Str. 79-80.
77. Goropevšek, Branko. Pravo javne posudbe u Sloveniji = Public lending right in Slovenia. Str. 81-82.

8. okrugli stol o slobodnom pristupu informacijama

Mladi i pravo na osobni razvoj

Radovi

78. Koren, Marian. Identitet i sudjelovanje : pristup informacijskim službama za mlade = Identity and participation : approaches to information services for the young people. Str. 117-129.
79. Jelavić, Mila. Djeca i mladi u Hrvatskoj : pogled iz Ureda pravobraniteljice za djecu = Children and the young people in Croatia : a view from Ombudsperson's Office. Str. 130-135.
80. Stričević, Ivanka. Informacije potrebne mladima za osobni razvoj = Information needed for personal development of the young. Str. 136-145.
81. Tibljaš, Verena. Kako izgleda dobra knjižnica za mlade? = What does a good library for the young look like? Str. 146-151.
82. Chew, Ivan. Uključivanje digitalnih medija u programe narodnih knjižnica za mlade = Infusing digital media in public library teen programming. Str. 152-162.
83. Mučnjak, Dorja. Visokoškolske knjižnice i nove potrebe korisnika = Academic libraries and new users' needs. Str. 163-173.
84. Das, Lourense H. Učenici u raju? : uloga školske knjižnice u vrtlogu novoga (novih) tržišta = Pupils in paradise? : the school library's role in the stir of the new market(s). Str. 174-184.
85. Čunović, Kristina; Katić, Miroslav. Programi Knjižnice za mlade Karlovac = Programmes of the Karlovac Youth Library. Str. 185-192.
86. Stričević, Ivanka; Stropnik, Alka; Suton, Ljiljana. Google knjižničari za Google tinejdžere : predstavljanje stranica za mlade na mrežnim stranicama Knjižnica grada Zagreba = Google librarians for Google teenagers : webpages for the young on the Zagreb City Libraries webpages. Str. 193-205.
87. Gregurović, Gordana; Pračaić, Suzana. Projekt Učini nešto! : prevencija vršnjačkog nasilja pomoću foruma i videokonferencija = Project Do something! : prevention of violence by means of forum and videoconference. Str. 206-211.
88. Jurilj, Vanja. Zapazi, izrazi, promijeni : program neformalnog obrazovanja učenika = Observe, express, change : programmes of informal education of pupils. Str. 212-215.

Sažeci

89. Šlosar, Irena; De Canziani Jakšić, Theodor. Školski projekti kao poticatelji osobnog razvoja učenika : interkulturalnost kao oblik života = School projects as initiators of personal development : interculturalism as a form of life. Str. 219-220.

OKRUGLI stol o slobodnom pristupu informacijama. (9 ; 2009 ; Zagreb). Slobodan pristup informacijama : 9. okrugli stol : zbornik radova / uredile Alemka Belan-Simić i Aleksandra Horvat. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2010. XII, 115 str. : ilustr. ; 24 cm. (Izdanja Hrvatskoga knjižničarskog društva ; knj. 53). ISBN 978-953-6001-71-2

Knjižnica kao javni prostor

Radovi

90. Zlatar Violić, Andrea. Knjižnice : prostori javnosti i komunikacije = Libraries : spaces for the public and communication. Str. 3-8.
91. Goulding, Anne. Narodne knjižnice kao prostori zajednice = Public libraries as community spaces. Str. 9-16.
92. Bussmann, Ingrid. Narodna knjižnica budućnosti : mjesno središte obrazovanja, učenja i socijalne inkluzije = The public library of the future : a local centre for education, learning and social inclusion. Str. 17-25.
93. Pšenica, Davorka. Kulturni programi Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu : mostovi prema javnosti = Cultural programmes of the National and University Library in Zagreb : bridges towards the public. Str. 26-40.
94. Đukec Kero, Ivančica; Nebesny, Tatjana. Knjižnice grada Zagreba u kulturnom i društvenom životu metropole = Zagreb City Libraries in the cultural and social life of the metropolis. Str. 41-48.
95. Pecotić, Elli. Gradska knjižnica Marka Marulića (GKMM) : knjižnica za ljude 21. stoljeća = Marko Marulić City Library : library for the people of the 21st century. Str. 49-58.
96. Špiranec, Sonja. Knjižnica 2.0 : afirmacija ili napuštanje izvornih načela knjižnica? = Library 2.0 : affirmation or abandonment of the original library principles? Str. 59-68.
97. Merčun, Tanja. Knjižnice u promjenljivom mrežnom okruženju = Libraries in the changing web environment. Str. 69-81.
98. Ille, Jagoda. Promjena, suradništvo, doseg : web 2.0 na strani knjižnice = Change, collaboration, outreach : web 2.0 on the libraries' side. Str. 82-93.
99. Ušumović, Neven. Virtualno širenje Gradske knjižnice Umag = Virtual enlargement of the Umag City Library. Str. 94-99.

OKRUGLI stol o slobodnom pristupu informacijama. (10 ; 2010 ; Zagreb). Slobodan pristup informacijama : 10. okrugli stol : zbornik radova / uredile Alemka Belan-Simić i Aleksandra Horvat. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2011. X, 109 str. : ilustr. ; 24 cm. (Izdanja Hrvatskoga knjižničarskog društva ; knj. 55). ISBN 978-953-6001-78-1

Ekonomska kriza i knjižnice

Radovi

100. Leitner, Gerald. Knjižnična politika za Europu = A library policy for Europe. Str. 3-8.
101. Jones, Barbara M. Intelektualna sloboda u teškim vremenima = Intellectual freedom in hard times. Str. 9-16.
102. Tošić-Grlač, Sonja. Utjecaj recesije na narodne knjižnice i njihovo funkcioniranje = The impact of recession on public libraries and their services. Str. 17-24.
103. Jokić, Maja; Zauder. Krešimir. Nabava/dostupnost znanstvene i stručne literature – stanje u sveučilišnim knjižnicama s naglaskom na fakultetske knjižnice Sveučilišta u Zagrebu = Acquisition/availability of scholarly and professional literature in academic libraries, in particular in the libraries of the University of Zagreb. Str. 25-31.

Suradnjom i ulaganjem do održivih knjižnica

104. Kavčić-Čolić, Alenka. Razvoj knjižnice kroz europske projekte : primjer Nacionalne i sveučilišne knjižnice Slovenije = Achieving library development through European projects : the case of the National and University Library of Slovenia. Str. 32-41.
105. Bačić, Edita. Knjižnice u regiji : okupljanje pravnih knjižnica = Libraries in the region : gathering of law libraries. Str. 42-50.
106. Petrak, Jelka; Krajna, Tamara. Integrirani knjižnični softver Aleph u knjižnicama Sveučilišta u Zagrebu : prednosti i uštede = The integrated library software Aleph in libraries of Zagreb University : advantages and savings. Str. 51-57.
107. Machala, Dijana. Ulaganje u obrazovanje i izobrazbu knjižničara u Republici Hrvatskoj u doba globalne ekonomske krize = Investment in the Republic of Croatia education [of librarians] in the time of the global economic crisis. Str. 58-63.

Zagovaranje knjižnica

108. Mišetić, Marijana. Hrvatsko knjižničarsko društvo i zagovaranje = Croatian Library Association and advocacy. Str. 64-69.
109. Cotera, Maria. Doba oskudice : iskustvo Ujedinjenog Kraljevstva = The age of austerity : the UK experience. Str. 70-77.

110. Jurilj, Vanja. Zagovaranje školskih knjižnica : gdje, kada, kome i kako? = School libraries advocacy : where, when, whom and how? Str. 78-85.
111. Matković Mikulčić, Katja; Grubačević, Ivana. „Književni sladokusci“ : klub prijatelja Gradske knjižnice Velika Gorica = “Library Gourmets” : the City Library [Velika Gorica] friends of libraries club. Str. 86-89.

Kazalo autora¹

Prezime i ime autora	Broj jedinice ¹	Prezime i ime autora	Broj jedinice ¹
Abel, Conny	64*	Golub, Koraljka	36*
Akeroyd, John	38	Goropevšek, Branko	77*
Bačić, Edita	4, 21, 39, 105	Goulding, Anne	91
Badurina, Boris	19	Gregurović, Gordana	87
Bakaršić, Kemal	40	Grubačević, Ivana	111
Bakken, Frode	3	Horvat Aleksandra	5, 19, 25, 30, 44, 52, 54, 67
Baršić-Schneider, Žaneta	9, 14	Huckle, Marion	46
Battisti, Michèle	69	Ille, Jagoda	98
Bawden, David	1	Ivanović, Snježana	42
Belan-Simić, Alemka	20, 33, 54	Jelavić, Mila	79
Blagovčanin, Srđan	63	Jokić, Maja	103
Budin, Leo	22*	Jones, Barbara M.	55, 101
Bunić, Sanja	32	Jurilj, Vanja	88, 110
Bussmann, Ingrid	92	Katalenac, Dragutin	26
Chew, Ivan	82	Katić, Miroslav	85
Cotera, Maria	109	Kavčić-Čolić, Alenka	104
Cranfield, Andrew	68	Koren, Marian	10, 78
Cylke, Frank K.	27	Krajna, Tamara	106
Čopič, Vesna	2	Kregar, Josip	23*, 58
Čunović, Kristina	34, 85	Lasić-Lazić, Jadranka	36*
Das, Lourense H.	84	László, Marija	41
De Canziani Jakšić, Theodor	89*	Leitner, Gerald	100
Dick, Archie L.	60	Librić Radojević, Vanja	56
Domini, Mirjana	35*	Machala, Dijana	107
Đukec Kero, Ivančica	94	Matanovac, Romana	75*
Frajtag, Sanja	28, 71	Matković Mikulčić, Katja	111
Gardašević, Đorđe	37	Merčun, Tanja	97
Glavnik, Nataša	15	Mesić Turšić, Jelena	73

¹ Sažeci su označeni zvjezdicom.

Prezime i ime autora	Broj jedinice ¹	Prezime i ime autora	Broj jedinice ¹
Mijatović, Tomislav	62	Suton, Ljiljana	86
Miolin, Gordana	21	Sviben, Zdenka	8, 20, 33
Mišetić, Marijana	108	Šapro-Ficović, Marica	7
Mučnjak, Dorja	83	Šlosar, Irena	89*
Nebesny, Tatjana	6, 19, 30, 50*, 94	Šolc, Silvija	54
Novljan, Silva	18	Špiranec, Sonja	96
Paton, Andrew	24*	Švob, Mira	6
Pavlaković, Sanja	72	Tammaro, Anna Maria	49*
Pecotić, Elli	95	Tibljaš, Verena	81
Peradenić-Kotur, Blaženka	16	Tomljanović, Senka	47
Petrak, Jelka	43, 106	Tošić-Grlač, Sonja	102
Pilaš, Irena	17	Trušina (Trushina), Irina	59
Pleničar, Andreja	31	Urbanija, Jože	53
Pracaić, Suzana	87	Ušumović, Neven	99
Pšenica, Davorica	93	Virtanen, Kristina	51*
Resman, Simona	45	Vukasović-Rogač, Sanja	74
Spajić-Vrkaš, Irena	48*	Zauder, Krešimir	103
Stojanovski, Jadranka	76*	Zlatar Violić, Andrea	90
Stričević, Ivanka	11, 80, 86	Zmijewska, Eliza	29
Stropnik, Alka	86	Živković, Daniela	70
Sturges, Paul	57, 61 ²		

Kazalo tema³

Tema	Broj jedinice
Ekonomska kriza i knjižnice	100, 101, 102, 103
Knjižnica kao javni prostor	90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99
Knjižnice i borba protiv korupcije	57, 58, 59, 60
Knjižnice i informacijska etika	55, 56
Knjižnice i intelektualno vlasništvo	67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75*, 76*, 77*
Knjižnice, organizacije civilnog društva i borba protiv korupcije	61, 62, 63, 64*, 65, 66
Mladi i pravo na osobni razvoj	78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89*
Profesionalna etika knjižničara	52, 53, 54

² P. Sturges je priređivač.

³ Kazalo tema prati izrađenu bibliografiju odnosno prikaz tema u zbornicima što ne odgovara u potpunosti broju i prikazu tematskih cjelina u programima Okruglog stola.

11. OKRUGLI STOL O SLOBODNOM PRISTUPU INFORMACIJAMA

Tema	Broj jedinice
Slobodan pristup informacijama i akademska zajednica	37, 38, 39, 40, 41, 42, 43
Slobodan pristup informacijama i cjelovito učenje	44, 45, 46, 47, 48*, 49*, 50*, 51*
Slobodan pristup informacijama u službi kulturnog razvitka	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13
Slobodan pristup informacijama za sve	25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35*, 36*
Slobodan pristup službenim publikacijama u službi razvoja demokracije	14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22*, 23*, 24*
Suradnjom i ulaganjem do održivih knjižnica	104, 105, 106, 107
Zagovaranje knjižnica	108, 109, 110, 111

Zaključak

Rezultati provedene analize zbornika i programa Okruglog stola o slobodnom pristupu informacijama jasno ukazuju na doprinos manifestacije hrvatskom knjižničarstvu. Predstavljanje složene problematike slobodnog pristupa informacijama, u razdoblju od jednog desetljeća, svake godine kroz nove teme, izravan je doprinos sagledavanju uloge knjižnica u Hrvatskoj u ostvarenju intelektualnih sloboda. Objavljeni zbornici nude teorijski i praktični okvir za djelovanje u uklanjanju prepreka slobodnom pristupu informacijama, čime se Hrvatsko knjižničarsko društvo, kao glavni organizator manifestacije i nakladnik zbornika, istodobno uključilo u rasprave o temama koje se nalaze u žarištu pozornosti međunarodne knjižničarske zajednice. U prilog toj tezi govore kvantitativni pokazatelji dobiveni analizom, od kojih u zaključku ističemo 109 autora s 92 objavljena cjelovita rada, 129 izlagača, od toga 36 inozemnih izlagača iz 15 država, te 820 sudionika manifestacije od kojih je 613 knjižničara. Te nam brojke jasno govore o nužnosti daljnjeg održavanja okruglog stola kao izravnog poticaja jačanju svijesti u ulozi knjižnica u osiguravanju prava na informacije u knjižničarskoj, ali i široj društvenoj zajednici.

LITERATURA

Slobodan pristup informacijama u službi kulturnog razvitka : zbornik radova / uredile Alemka Belan-Simić i Aleksandra Horvat. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2002.

Slobodan pristup informacijama : 2. i 3. okrugli stol : zbornik radova / uredile Alemka Belan-Simić i Aleksandra Horvat. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2004.

Slobodan pristup informacijama : 4. i 5. okrugli stol : zbornik radova / uredile Alemka Belan-Simić i Aleksandra Horvat. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2007.

Profesionalna etika knjižničara i društvene etičke norme ; i radionica Knjižnice, organizacije civilnog društva i borba protiv korupcije : zbornik radova = Library professional ethics and civil society ethical norms ; and workshop Libraries, civil society organisations and the struggle against corruption : proceedings / uredile, edited by Alemka Belan-Simić, Marica Šapro-Ficović. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo = Croatian Library Association, 2007.

Slobodan pristup informacijama : 7. i 8. okrugli stol : zbornik radova / urednica (zbornika 7. okruglog stola) Aleksandra Horvat, (zbornika 8. okruglog stola) Loris Bučević Sanvincenti. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2009.

Slobodan pristup informacijama : 9. okrugli stol : zbornik radova / uredile Alemka Belan-Simić i Aleksandra Horvat. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2010.

Slobodan pristup informacijama : 10. okrugli stol : zbornik radova / uredile Alemka Belan-Simić i Aleksandra Horvat. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2011.

TEN YEARS OF THE ROUND TABLE ON FREE ACCESS TO INFORMATION ANALYSIS OF PROCEEDINGS AND PROGRAMS

Summary

This paper presents the results of bibliometric research on the characteristics of the Round Table on Free Access to Information, conducted with the aim to contribute to the awareness about the role libraries have in access to information on the International Day of Human Rights. The research has been based on the data from the proceedings published from 2002 to 2011. Bibliography and a list of authors and subjects have also been made.

Keywords: Round Table on Free Access to Information, proceedings, bibliometric analysis, bibliography, list of authors, list of subjects